

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Мова і література (німецька). Переклад

**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 035 Філологія**

галузі знань 03 Гуманітарні науки

Освітня кваліфікація: Бакалавр філології зі спеціалізації

«Мова і література (німецька). Переклад»

**Професійна кваліфікація: Фахівець з німецької мови і перекладу
та англійської мови**

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Вченою радою ВНУ імені Лесі Українки
(протокол №___ від «__» _____ 202__ р.)**

**Освітньо-професійна програма введена в дію з __ вересня 202__ р.
наказ №___-з від «__» _____ 202__ р.**

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги до підготовки бакалаврів у галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша німецька.

Освітньо-професійна програма заснована на компетентнісному підході підготовки фахівця в галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія.

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою ВНУ імені Лесі Українки у складі:

1. Застровська С. О., кандидат філологічних наук, професор, професор кафедри німецької філології ВНУ імені Лесі Українки
2. Пасик Л. А., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри німецької філології ВНУ імені Лесі Українки, гарант ОПП
3. Рись Л. Ф., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри німецької філології ВНУ імені Лесі Українки
4. Лисецька Н. Г., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри німецької філології ВНУ імені Лесі Українки
5. Цісар А. М., ФОП Цісар А. М., педагогічний керівник ЦНМ від Гете Інституту м. Луцьк.
6. Потапюк Ю. В., студентка 4 курсу ОПП Мова і література (німецька).
Переклад

Рецензії та відгуки роботодавців, стейкхолдерів:

- 1.
2. .

Освітня програма погоджена вченою радою факультету іноземної філології, схвалена науково-методичною комісією факультету іноземної філології та затверджена Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № від червня 2022 р.).

Порядок розробки, експертизи, затвердження і внесення змін в освітню програму регулюється [Порядком формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим \(бакалаврським\) та другим \(магістерським\) рівнями у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) (зі змінами та доповненнями згідно з рішенням Вченої ради ВНУ імені Лесі Українки від 26.02.2021 р., протокол № 2 та від 25.03.2021 р., протокол № 4) і [Положенням про розроблення, затвердження, моніторинг,](#)

[перегляд та закриття освітніх програм у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) (затвердженим Вченою радою ВНУ імені Лесі Українки, протокол № 15 від 24.12.2020 р.).

Ця освітня програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Лист-погодження ОПП

Голова методичної комісії факультету _____ доц. Чарікова І. В.

Завідувач кафедри _____ проф. Застровська С. О.

Завідувач кафедри _____ проф. Ущина В. А.

Завідувач кафедри _____ проф. Біскуб І. П.

Завідувач кафедри _____ проф. Коляда Е. К.

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 035 Філологія

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Волинський національний університет імені Лесі Українки, факультет іноземної філології, кафедра німецької філології
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітня кваліфікація	Бакалавр філології за спеціалізацією Мова і література (німецька). Переклад
Професійна кваліфікація	Фахівець з німецької мови і перекладу та англійської мови.
Офіційна назва освітньої програми	Мова і література (німецька). Переклад
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитована освітньо-професійна програма, сертифікат №3381 від 20.05.2022
Цикл/рівень	НРК України – шостий рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – шостий рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта
Мови викладання	Українська, німецька, англійська
Термін дії освітньої програми	2022-2026 н. р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Оприлюднення на сайті: https://vnu.edu.ua/uk/
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Мета освітньої програми полягає у формуванні високоосвіченої, національно свідомої особистості, здатної незалежно мислити і відповідально діяти, розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі германської філології (німецька мова і література та англійська мова), а саме в діяльності, пов’язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом) і оцінюванням письмових і усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації німецькою, англійською і українською мовами.	
3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область	Галузь знань – 03 Гуманітарні науки

(галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Спеціальність – 035 Філологія Спеціалізація – 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька <i>Об'єктами вивчення та професійної діяльності є німецька мова і література та англійська мова (у теоретичному / практичному, синхронному / діяхронному, стилістичному, соціокультурному аспектах); жанрово-стильові різновиди текстів; переклад; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній і письмовій формі.</i> <i>Теоретичний зміст предметної галузі становить система базових наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять філології.</i> <i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, методи і методики дослідження мови і літератури, інформаційно-комунікаційні технології.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Підготовка майбутнього фахівця, який здатний здійснювати німецькомовну та англійськомовну комунікативну ділову й навчальну діяльність та переклад текстів різного спрямування з метою професійної реалізації, опираючись на здобуті фахові та загальні компетентності. <i>Ключові слова:</i> філологія, німецька мова, переклад, література, англійська мова, мовлення, міжкультурна комунікація, аналіз тексту.
Особливості програми	Здобувачі вищої освіти опановують дві іноземні мови, німецьку та англійську, а завдяки можливості формування індивідуальної траєкторії навчання можуть обирати і вивчати третю іноземну мову та інші освітні компоненти. Програма передбачає проходження навчальної і виробничої практики, дає можливість брати участь у міжнародних програмах академічного обміну (наприклад, в рамках угоди про співпрацю з Університетом м. Фехта, Німеччина, і з Поморською академією у м. Слупськ, Польща). Участь здобувачів вищої освіти у семінарах, тренінгах та воркшопах Німецької служби академічних обмінів (DAAD), залучення лекторів Німецької служби академічних обмінів до освітнього процесу. Участь здобувачів вищої освіти у студентських

	науково-проблемних гуртках/групах. Викладання німецькою, англійською та українською мовами.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники освітньої програми «Мова і література (німецька). Переклад» здатні виконувати широкий спектр практичних завдань у сфері професійної діяльності, пов'язаних із забезпеченням процесу міжкультурної писемної та усної комунікації. Бакалавр філології може працювати в бюро перекладів, на підприємствах державної та приватної форм власності, у державних установах, у міжнародних організаціях, у друкованих та електронних засобах масової інформації, у різноманітних фондах, спілках гуманітарного спрямування тощо.
Подальше навчання	Навчання на другому (магістерському) рівні освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Програма передбачає студентоцентроване навчання, яке реалізується на основі таких методів: - пасивні (інформаційно-рецептивні та пояснювально-ілюстративні); - активні й інтерактивні (бесіди, діалоги, дискусії на відповідну тематику, мозковий штурм, асоціограми); - евристичні (рефлексії на певну тематику, написання творів, есе тощо); - творчі, проблемно-пошукові методи (обмін думками, використання на заняттях власного досвіду, фонових знань, вираження світогляду); - методи контролю та самоконтролю (тести, твори, контрольні роботи); - комунікативні методи (робота в парах, групах тощо). Використовуються інформаційно-комунікаційні та мережеві технології (навчання на платформі Moodle, Microsoft Teams, Google classroom; застосування онлайн-сервісів для створення інтерактивних вправ: https://learningapps.org/, https://www.learningsnacks.de/, https://kahoot.com/ тощо). Форми організації навчання: лекції, практичні та семінарські заняття, комбіноване навчання, індивідуальні завдання, консультації, самостійна

	робота студентів, курсова робота, навчальні та виробнича практики.
Оцінювання	Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється згідно з <u>Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки</u> . Контрольні заходи включають поточний (опитування, перевірка результатів виконання різноманітних завдань) і підсумковий контроль у формі модульного контролю, семестрового заліку та екзамену, захисту курсової роботи, атестаційного екзамену.
6 – Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

	ЗК9. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК13. Здатність проведення досліджень на належному рівні. ЗК14. Здатність цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність.
Фахові компетентності (ФК)	ФК1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. ФК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. ФК3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються. ФК4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію. ФК5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку літературного процесу німецькомовних країн. ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту. ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. ФК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами. ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз

	текстів різних стилів і жанрів. ФК11. Здатність до надання консультацій з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення. ФК12. Здатність до організації ділової та міжкультурної комунікації. ФК13. Здатність володіти екстралінгвальною компетентністю, тобто знаннями про побут, традиції та звичаї, економічні й географічні особливості, а також основні історичні факти німецькомовних країн. ФК14. Здатність здійснювати письмовий та усний переклад різножанрових текстів із дотриманням лексичної, граматичної, синтаксичної і стилістичної еквівалентності та функціональної адекватності. ФК15. Здатність володіти різними видами стратегій і методів для здійснення ефективної перекладацької діяльності та прийомами забезпечення якості перекладу (вичитування, редагування, зворотний переклад).
--	---

7 – Програмні результати навчання

ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. ПРН3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти. ПРН4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства. ПРН5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів, проявляти толерантне ставлення, цінувати і поважати різноманітність та мультикультурність тощо. ПРН6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності. ПРН7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів. ПРН8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, та вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН9. Характеризувати діалектні і соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію, розуміти іншомовні соціокультурні реалії, знати й адекватно тлумачити різні зразки мовленнєвої поведінки. ПРН10. Знати норми державної та іноземних літературних мов та вміти їх

застосовувати у практичній діяльності.

ПРН11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН13. Аналізувати й інтерпретувати твори художньої літератури й усної народної творчості країн, мови яких вивчаються, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

ПРН20. Усвідомлювати загальнолюдські й національні морально-духовні цінності для формування особистої відповідальної громадянської позиції і здатності діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики.

ПРН21. Забезпечувати лексичну, граматичну, синтаксичну і стилістичну еквівалентність та функціональну адекватність у процесі письмового та усного перекладу різножанрових текстів.

ПРН22. Послугуватися різними видами стратегій і методів для здійснення ефективної перекладацької діяльності та прийомами забезпечення якості перекладу (вчитування, редагування, зворотний переклад).

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення

Науково-педагогічні працівники, залучені до викладання професійно-орієнтованих дисциплін, мають наукові ступені за спеціальністю та/або вчені звання. До реалізації освітньої програми залучаються також лектори Німецької служби академічних обмінів. Деякі науково-педагогічні працівники, які викладають на ОП, володіють мовними сертифікатами рівнів C1 та C2, а також сертифікатами екзаменатора

	міжнародних стандартизованих іспитів Гете-Інституту.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення освітньої програми відповідає чинним технологічним вимогам до провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 (чинний) в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 р. № 365.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам, базується на сучасних інформаційно-комунікаційних технологіях та включає: офіційний веб-сайт Волинського національного університету імені Лесі Українки, сторінки факультету та кафедри, де розміщена основна інформація про наукову та навчально-методичну діяльність (освітньо-професійні програми, навчальні плани, робочі програми / силабуси з навчальних дисциплін тощо); можливість використання інформаційно-методичних пакетів навчальних дисциплін, оприлюднених на платформі Moodle, Microsoft Teams, Google Classroom; інформаційні ресурси бібліотеки Волинського національного університету імені Лесі Українки (електронний каталог, передплачені періодичні видання, каталог нових надходжень, інституційний репозитарій); німецькомовні ресурси бібліотеки Німецької академічної служби обміну та німецькомовної літератури Фонду імені Ріхарда Окуневського і Манфреда Мьоллера.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу від 11 вересня 2020 р. (Положення.pdf)
Міжнародна кредитна мобільність	Участь здобувачів вищої освіти факультету іноземної філології у програмі академічного обміну в рамках угод з Університетом м. Фехта, Німеччина , і Поморською академією в м. Слупськ, Польща .
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе за умови володіння українською мовою або після навчання на підготовчому відділенні.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

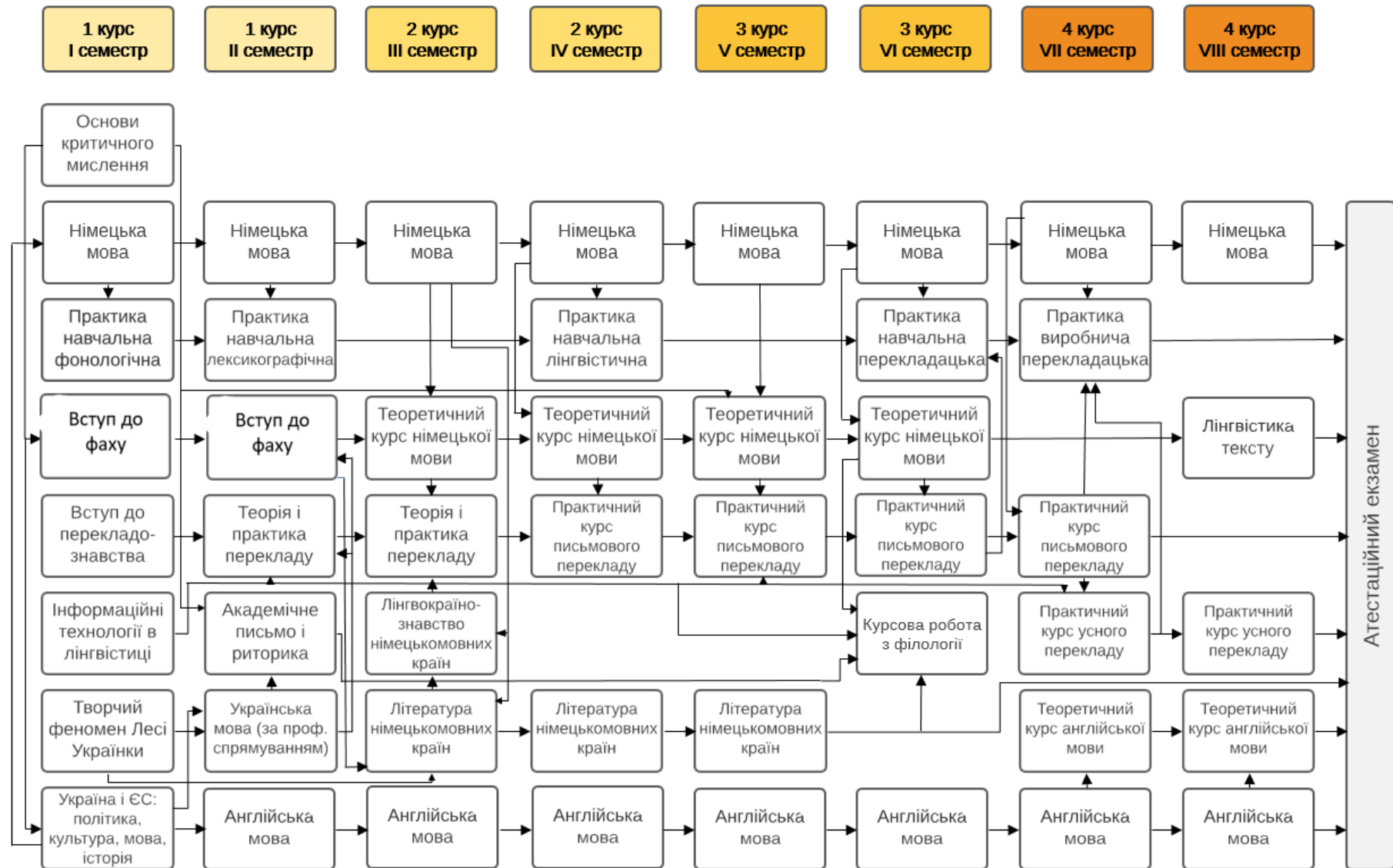
2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д (номер з/п)	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОП			
1.1 Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Україна і Європейський Союз: політика, культура, мова, історія	3	екзамен
ОК 2	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
ОК 3	Інформаційні технології в лінгвістиці	3	залік
ОК 4	Творчий феномен Лесі Українки	2	залік
ОК 5	Вступ до фаху	4	екзамен
ОК 6	Вступ до перекладознавства	4	залік
ОК 7	Основи критичного мислення	3	екзамен
ОК 8	Українська мова (як іноземна)*	11	екзамен / залік
1.2 Цикл професійної підготовки			
ОК 9	Німецька мова	41	екзамен
ОК 10	Англійська мова	35	екзамен/залік
ОК 11	Академічне письмо і риторика	3	залік
ОК 12	Лінгвокраїнознавство німецькомовних країн	3	екзамен
ОК 13	Лінгвістика тексту	3	екзамен
ОК 14	Література німецькомовних країн	8	залік / екзамен
ОК 15	Теоретичний курс німецької мови	8	екзамен
ОК 16	Теоретичний курс англійської мови	5	залік / екзамен
ОК 17	Теорія і практика перекладу	5	залік / екзамен
ОК 18	Практичний курс письмового перекладу	14	екзамен
ОК 19	Практичний курс усного перекладу	6	екзамен
ОК 20	Курсова робота з філології	2	залік

ОК 21	Практика навчальна фонологічна	4	залік
ОК 22	Практика навчальна лексикографічна	5	залік
ОК 23	Практика навчальна лінгвістична	4	залік
ОК 24	Практика навчальна перекладацька	5	залік
ОК 25	Практика виробнича перекладацька	6	залік
ОК 26	Атестаційний екзамен	1	---
Загальний обсяг обов'язкових компонент		180 кредитів	
2 Вибіркові компоненти ОП			
ВК 1	Дисципліна 1	5	залік
ВК 2	Дисципліна 2	5	залік
ВК 3	Дисципліна 3	5	залік
ВК 4	Дисципліна 4	5	залік
ВК 5	Дисципліна 5	5	залік
ВК 6	Дисципліна 6	5	залік
ВК 7	Дисципліна 7	5	залік
ВК 8	Дисципліна 8	5	залік
ВК 9	Дисципліна 9	5	залік
ВК 10	Дисципліна 10	5	залік
ВК 11	Дисципліна 11	5	залік
ВК 12	Дисципліна 12	5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент		60 кредитів	
Загальний обсяг освітньої програми		240 кредитів	
Факультативні дисципліни (форми контролю не плануються)			
Фізичне виховання		7 кредитів	

*дисципліна читається для іноземних студентів та осіб без громадянства за рахунок кредитів навчальних дисциплін «Україна і Європейський Союз: політика, культура, мова, історія» (3 кредити), «Українська мова (за професійним спрямуванням)» (3 кредити), «Творчий феномен Лесі Українки» (2 кредити), «Основи критичного мислення» (3 кредити)

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Мова і література (німецька). Переклад» спеціальності 035 Філологія здійснюється у формі комплексного атестаційного екзамену і завершується видачою документа встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра та присвоєнням освітньої кваліфікації бакалавра філології за спеціалізацією «Мова і література (німецька). Переклад», а також професійної кваліфікації «Фахівець з німецької мови і перекладу та англійської мови». Атестаційний екзамен передбачає оцінювання досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою.

4. Матриця відповідності загальних компетентностей (ЗК) компонентам освітньо-професійної програми

[illegible]

5. Матриця відповідності фахових компетентностей (ФК) компонентам освітньо-професійної програми

[illegible]

6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

[illegible]

Керівник групи забезпечення

Застровська С. О.

Гарант освітньої програми

Пасик Л. А.